

İSTANBUL
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ

T.C

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANLIĞI
ULAŞIM KOORDİNASYON MERKEZİ KARARI

UKOME KARARI

TARİH

06.01.2025

SAYI

2025/1-14.B

UKOME, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı Genel Sekreter Yardımcısı Sn. Gürkan AKGÜN Başkanlığında 06.01.2025 gün ve saat 10:00'da gündemindeki konuları görüşmek üzere toplandı.

- İLGİ:** a) 10.07.2004 tarih ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu.
b) 13.07.2005 Tarih ve 5393 Sayılı Belediye Kanunu.
c) 15.06.2006 Tarih, 26199 Resmî Gazete Sayılı Büyükşehir Belediyeleri Koordinasyon Merkezleri Yönetmeliği
d) 02.03.2017 Tarih ve 2017/2-6 Sayılı UKOME Kararı. (Öğrenci ve Personel Servis Taşımacılığı Yönergesi).
e) 18.03.2019 Tarih ve 2019/4-6 Sayılı UKOME Kararı.
f) 11.06.2019 Tarih ve 2019/6-1 Sayılı UKOME Kararı.
g) 03.06.2021 Tarih ve 2021/4-12.A sayılı UKOME Kararı.
h) İstanbul 4. İdare Mahkemesi 2022/1993 Esas Nolu Davası.
i) 25.07.2024 tarih ve 2024/5-21 sayılı UKOME Kararı.
j) 29.08.2024 tarih ve 2024/6-10 sayılı UKOME Kararı.
k) Yıldız Teknik Üniversitesinin Ekim 2024 tarihli İstanbul Geneli Servis Araçları Taşımacılığı Teknik Değerlendirme Raporu.
l) 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu.
m) Toplu Ulaşım Hizmetleri Şube Müdürlüğü'nün 03.01.2025 tarih ve 18617 sayılı yazısı.

TEKLİF: Yıldız Teknik Üniversitesi tarafından hazırlanan İstanbul Geneli Servis Araçları Taşımacılığı Teknik Değerlendirme Raporunun değerlendirilmesi teklifi.

TOPLU ULAŞIM HİZMETLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ RAPORU:

İlgi (m) Toplu Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğü raporunda;

İlgi (a) Kanunu'nun 7. Maddesinin f bendi "Büyükşehir ulaşım ana plânını yapmak veya yaptırmak ve uygulamak; ulaşım ve toplu taşıma hizmetlerini plânlamak ve koordinasyonu sağlamak; kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek; durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işletmek veya kiraya vermek; kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmek," p bendi "Büyükşehir içindeki toplu taşıma hizmetlerini yürütmek ve bu amaçla gerekli tesisleri kurmak, kurdurmak, işletmek veya işletmek, büyükşehir sınırları içindeki kara ve denizde taksi ve servis araçları dâhil toplu taşıma araçlarına ruhsat vermek. (Ek cümle: 16/5/2018-7144/14 md.) Büyükşehir içindeki toplu taşıma hatlarıyla ilgili olarak; şehir merkezine olan uzaklık, nüfus ve hattı kullanan sayısı kriterleri esas alınarak tespit edilecek hatlarla ilgili toplu taşıma hizmetlerinin işletirilmesine karar vermek"

İlgi (a) Kanunu'nun 9. Maddesinin 2. Fıkrası: " Bu Kanun ile büyükşehir belediyesine verilen trafik hizmetlerini plânlama, koordinasyon ve güzergâh belirlemesi ile taksi, dolmuş ve servis araçlarının durak ve araç park yerleri ile sayısının tespitine ilişkin yetkiler ile büyükşehir sınırları dahilinde il trafik komisyonunun yetkileri ulaşım koordinasyon merkezi tarafından kullanılır" 3. Fıkrası: "Ulaşım koordinasyon merkezi kararları, büyükşehir belediye başkanının onayı ile yürürlüğe girer" ve 6. Fıkrası "Büyükşehir belediyelerine bu Kanun ile verilen görev ve yetkilerin uygulanmasında, 13.10.1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun bu Kanuna aykırı hükümleri uygulanmaz" hükümleri yer almaktadır.

İlgi (b) Kanunu'nun 15. Maddesinin birinci fıkrasının f bendi: "topl u taşıma yapmak; bu amaçla otobüs, deniz ve su ulaşım araçları, tünel, raylı sistem dâhil her türlü topl u taşıma sistemlerini kurmak, kurdurmak, işletmek ve işletmek", p bendi: Kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve topl u taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek; durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işletmek veya kiraya vermek; kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmek" hükmü yer almaktadır.

İlgi (c) Büyükşehir Belediyeleri Koordinasyon Merkezleri Yönetmeliği'nin Bağlılık başlıklı 5. Maddesi: "Büyükşehir belediyesi alt yapı koordinasyon merkezi ile ulaşım koordinasyon merkezi büyükşehir belediye başkanına bağlıdır. Başkan bu görevi bizzat veya görevlendireceği kişi eliyle yürütür." Ve yine aynı yönetmeliğin Bağlayıcılık başlıklı 6. Maddesi: "Alt yapı koordinasyon merkezi ile ulaşım koordinasyon merkezi tarafından alınan ortak yatırım ve topl u taşımayla ilgili kararlar; büyükşehir belediyesi, büyükşehir dâhilindeki diğer belediyeler ve büyükşehir sınırları içindeki kamu kurum ve kuruluşları ile diğer gerçek ve tüzel kişileri bağlar."

Büyükşehir Belediyeleri Koordinasyon Merkezleri Yönetmeliği'nin Görev ve Yetkileri başlıklı 18. Maddesinin 1. Fıkrası, 1.Fıkranın a, ç, d ve e bentleri: "UKOME, büyükşehir içindeki kara, deniz, göl, nehir, kanal ve demiryolu üzerinde her türlü taşımacılık hizmetlerinin koordinasyon içinde yürütülmesini sağlamak üzere; ulaşım, trafik ve toplu taşıma konularında üst düzeyde yönlendirici karar alma, uygulama, uygulatma ve ilgili mevzuattaki usulüne göre gereken tesisleri kurma, kurdurma ve işletme hak ve yetkilerine haizdir. Bu amaçla; Büyükşehir belediyesinin sınırları içinde, mevzuatla yetkili bulunduğu durumlarda mahalli ihtiyaç ve şartlara göre trafik düzeni ve güvenliğini sağlamak amacıyla gerekli tedbirleri almakla,

ç) Kara, deniz, göl, nehir, kanal ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek; otobüs, taksi, dolmuş ve servis durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek, gerçek ve tüzel kişiler ile resmi ve özel kurum ve kuruluşlara ait otopark olmaya müsait boş alan, arazi ve arsaları geçici otopark yeri olarak ilan etmek ve bunların sahiplerine veya üçüncü şahıslara işletilmesi için izin vermek, izin verilen otoparklar ile karayolu üzerindeki diğer park yerlerinde özürllüler için işaretlerle belirlenmiş bölümler ayrılmasını sağlamakla,

d) Karayolu taşımacılığına ait mevzuat hükümleri saklı kalmak üzere, trafik düzeni ve güvenliği yönünden belediye sınırları içinde ticari amaçla çalıştırılacak yolcu ve yük taşıtları ile motorsuz taşıtların çalışma şekil ve şartları ile bu taşıtların teknik özelliklerini tespit etmek, çalıştırılabileceği yerler ile güzergâhlarını tespit etmek ve sayılarını belirlemek, bunlara izin ve çalışma ruhsatı vermekle, e) Büyükşehir belediyesinin sınırları içinde, ulaşım, toplu taşıma ve trafik mevzuatının büyükşehir belediyesine verdiği yetki doğrultusunda uygulamaya yönelik yönlendirici karar almak ve görüş oluşturmakla, görevli ve yetkilidir" hükümleri yer almaktadır.

5393 Sayılı Belediye Kanunu, 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, Büyükşehir Belediyeleri Koordinasyon Merkezleri Yönetmeliği ve ilgili diğer mevzuat gereği büyükşehir sınırları dâhilinde yolcu taşımacılığı yapan araçları, bu araçların sayısını, çalışma usul ve esaslarını, araçlarda bulunması gereken teknik özellikleri, hat ve güzergâhlarını belirleme, bu araçlara izin ve ruhsat verme vb. her türlü konuda yetki, görev ve sorumluluk Büyükşehir Belediyesine ait olup, işbu hususların uygulanması yönünde düzenlemeler ve karar mercii Ulaşım Koordinasyon Merkezi'dir. Bu kapsamda İstanbul genelindeki servis taşımacılığı ile çalışma usul ve esaslarına ilişkin hususlar UKOME Kararları kapsamında oluşturulmuştur.

İlgi (d) yönerge ile İstanbul sınırları dâhilinde okul öncesi, ilkökul, ortaokul ve lise öğrenci servis taşıtları ile kamu-özel personel servis taşıtlarının; mevcut ve planlanan toplu taşıma sistemiyle bütünleşmiş, sürdürülebilir, denetlenebilir, standart ve kriterleri belli olan taşımacılık sistemi dahilinde çalıştırılması için usul ve esaslar belirlenmiştir.

Halihazırda İstanbul'da genelinde servis taşımacılığı yaygın bir şekilde kullanılmakta olup Öğrenci Servis Taşımacılığı, Personel Servis Taşımacılığı, Ücretsiz Servis (Otogar – Market – Diyaliz/Rehabilitasyon – Liman) Taşımacılığı, Turizm Yolcu Taşımacılığı, Kendi Personelini Taşıyanlar İçin Servis Taşımacılığı, Yüksek Öğrenim Kurumları Servis Taşımacılığı, Sosyal Etkinlikler Grup Servis Taşımacılığından meydana gelmektedir.

Servis araçları günlük ortalama 2.867.502 yolcu taşımakta olup ile tüm toplu taşıma sistemindeki payı % 16,6'dır. Lastik tekerlekli toplu ulaşımı içerisinde servis taşımacılığının payı ise % 24,4'tür. Servis araçları oluşturdukları alternatif taşımacılık çeşitleri ile taksi, minibüs ve dolmuş hatlarının yolculuklardan aldıkları payları büyük ölçüde azaltmaktadır.

Bahse konu yönerge ile Gerçek ve Tüzel kişi adına düzenlenen ve alındığı tarihten itibaren 10 yıl süreyle geçerli olan Servis Taşımacılığı Yetki Belgesi ve bu yetki belgesinin süresine bağlı olacak şekilde her bir taşıt için düzenlenen Servis Taşımacılığı Kartı yürürlüğe girmiştir.

İlgi (e) kararla, öğrenci ve personel servis araç sayısının ilgi (a) ve ilgi (b) kanunlar kapsamında takdiren sınırlandırılmasına ve Gerçek ve Tüzel kişi adına düzenlenen ve alındığı tarihten itibaren 10 yıl süreyle geçerli olan Servis Taşımacılığı Kartı'nın geçerlilik süresi 30 yıl olarak revize edilmesine karar verilmiştir.

İlgi (f) kararla, Servis Taşımacılığı Kartı'na sahip ve mevcut taşımacı hakkına sahip gerçek ve tüzel kişilerin araçlarının 34 LAA – 001 34 LZZ 999 aralığındaki plakalar itibariyle ulaşım projeksiyonu çerçevesinde Tahditli Plaka kapsamında değerlendirilmesine karar verilerek Servis Taşımacılığı Kartı'nın adı Tahditli Servis Plaka Belgesi olarak revize edilmiştir.

İlgi (g) kararla, ilgi (d) UKOME Kararında yer alan Servis Taşımacılığı Yetki Belgesi ve Servis Taşımacılığı Kartı haklarının ilgili plakaya devredilmesi, süresiz hale getirilmesi ve ayrıca bu hakların sadece LAA – LZZ aralığındaki plaka kombinasyonunda bir plakaya tescilli araçlarla kullanılmasına karar verilmiştir.

İlgi (h) mahkeme kararında ilgi (g) kararın hukuka aykırı olduğu, mevzuat hükümleri incelendiğinde Büyükşehir Belediyelerine ait ulaşım hizmetlerine ilişkin imtiyazdan vazgeçme iradesinde yetkisinin Büyükşehir Belediye Meclisine ait olduğu belirtilmiştir.

İlgi (i) UKOME Kararı ile öğrenci ve personel servis taşımacılığı ile ilgili konunun alt komisyonda görüşülmesi kararı alınmıştır.

İlgi (j) UKOME Kararı ile üniversitelerin ilgili bölümünden öğrenci ve personel servis araçlarının sayıları, günlük taşıdıkları yolcu sayısı, şehir içi taşımacılıkta yüzdelik payları, arz ve talep dengeleri sayıları itibari ile Öğrenci ve Personel Servis Taşımacılığında yeterli olup olmadıklarına dair teknik raporun alınması kararı alınmıştır.

Ekte yer alan ilgi (g) raporda İstanbul'da öğrenci ve personel servis taşımacılığı İstanbul genelindeki ulaştırma sistemleri ile birlikte değerlendirilmiştir. Özetle; mevcut atıl kapasite, 2024/7 sayılı Cumhurbaşkanlığı Tasarruf Tedbirleri Genelgesi ve İstanbul'da gerçekleştirilmekte olan ve yakın zamanda hizmete girmesi muhtemel yüksek kapasiteli toplu taşıma sistemlerinin kapsama alanı ve tasarruf tedbirleri birlikte değerlendirildiğinde ilave bir servis aracı talebinin ortaya çıkmadığı değerlendirilmiştir.

Toplu Ulaşım Hizmetleri Şube Müdürlüğü Değerlendirmesi:

İstanbul'da raylı sistem yatırımları ile birlikte, toplu taşıma hizmeti şehrin her noktasına yaygınlaşmakta ve toplu taşıma türleri kuramsal bir yapı içinde bütünleşik hizmet vermektedir. Ayrıca yüksek taşıma kapasiteli toplu taşıma hatlarının hizmete girmesi ile birlikte toplu taşımanın kapsama alanı daha da artmaktadır.

İlgide yer alan UKOME kararları çerçevesinde hali hazırda LAA – LZZ aralığındaki plaka kombinasyonunda 59.357 adet tescilli öğrenci ve personel servisi plakası bulunmakta olup ilgi (g) rapora göre mevcut öğrenci ve personel servis araçları filosunun büyüklüğü ve doluluk oranları dikkate alındığında İstanbul genelinde bir atıl koltuk kapasitesi olduğu belirtilmektedir. Bu kapsamda;

- İlgi (g) rapor kapsamında İstanbul genelinde ilave servis ihtiyacına ihtiyaç olmadığı tespitine istinaden UKOME tarafından yeni bir karar alınmaya kadar öğrenci ve personel servis aracı arz edilmemesi,
- Mevcutta 34 LAA 001 —34 LZZ 999 aralığındaki plakaları kullanma hakkına sahip olanların araçlarının İBB Meclisi tarafından karar alınana kadar takdiren sınırlanmış plaka kapsamında devam etmesi,
- Taşımacıların öz mal şartını yerine getirme zorunlulukları, veraset vb. tahsis bekleyenlerin mağdur olmaması, okul ve personel taşımacılığında aksaklık yaşanmaması, düzenli ve sürekli taşımacılığa devam edilmesi için plaka tahsis (devir) işlemlerinin devam etmesi,

konusunun UKOME gündemine alınarak karara bağlanmasını olurlarınıza arz ederim.

UKOME'NİN KARARI: İlgi (m) Toplu Ulaşım Hizmetleri Şube Müdürlüğü raporu doğrultusunda teklifin oy birliği ile kabulüne karar verilmiştir.

Başkan Gürkan AKGÜN Genel Sekreter Yardımcısı	Üye Boris YILDIRIM Ulaşım Dairesi Başkanı	Üye Av. Erhan SÖNMEZ 1. Hukuk Müşaviri	Üye İsmail ARIZ İst. Emn. Müd. Tem.	Üye Mehmet KURT MSB 1.Ordu Komutanlığı Tem.	Üye Osman DELEN İl Jandarma Komutanlığı Tem.
Üye Ö. Feridun ÖZTÜRK Sahil Güvenlik Marmara ve Bog. Bölge Kom. Tem.	Üye Hakan YENİLMEZ Karayolları 1. Bölge Müdürlüğü Tem.	Üye Mustafa KIRAN İst. Bölge Liman Başkanlığı Tem.	Üye Ercan ÜVENCİ DHMİ Genel Müdürlüğü Tem.	Üye Necmettin ACAR TCDD 1. Bölge Müdürlüğü Tem.	Üye Serdar YÜCEL Ulş. Hızlı Dv. G. Md. 1. Bölge Müd. Tem.
Üye Gökhan TAŞ Altyapı Yatırımlar Gen. Müd. Tem.	Üye Uğur T. SAKARYA TCDD Taşımacılık A.Ş. Tem.	Üye Diyadin AKERMAN MEBİS Genel Müdürlüğü Tem.	Üye Halis KURALAY Aile, Çalışma ve Sos. Hiz. İl Md. Tem. (KATILMADI)	Üye Ali Ekber KIR Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Tem.	Üye Prof. Dr. Haluk ÖZENER Afet ve Acil Durum Yönetim Başkanlığı Tem.
Üye İbrahim DEMET ETT İş. Gen. Müd. Tem.	Üye Güçlü SENELER İst. Sahil Hatları Tur A.Ş. Tem.	Üye Özgür SOY Metro İstanbul A.Ş. Tem.	Üye Yunus BİLOĞLU Fen İşlet. Dairesi Bşk. Tem.	Üye Emre SERT Ulaşım Koordinasyon Şube Müdürü	Üye Osman KATIRCI Toplu Ulaşım Hizmetleri Şube Müdürü
Üye Mehmet HÖRÖZ Ulaşım Planlama Şube Müdürü	Üye Serap ÇETİNKAYA Trafik Şube Müdürü	Üye Eyyup AKSU TŞOF Temsilcisi	Üye ONAY Ekrem İMAMOĞLU İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı		